

„Bojovali za nás, my se staráme o ně!“

VETERÁN

4/2016

Zpravodaj projektu ČsOL Péče o válečné veterány

Setkání válečných veteránů u hejtmana Olomouckého kraje

Dne 8. června 2016 se na pozvání hejtmana Olomouckého kraje **Ing. Jiřího Rozbořila** uskutečnilo setkání válečných veteránů a politických vězňů z kraje Olomouc. Všichni

přítomní se shodli na tom, že celá akce měla hluboce lidský rozměr a přispěla k vzájemnému poznání.

Jak jsme uvedli ve zpravodaji Veterán 2/2016, Olomoucký kraj letos přispěl válečným veteránům na zdravotnické pomůcky, léky a potravinové doplňky. ČsOL dostala pro pětadesát válečných veteránů od Olomouckého kraje 158 000 korun. Dalších 40 000 věnoval hejtman Jiří Rozbořil z peněz, které se mu podařilo získat při tradičním prodeji punče.

„Jak přibývají roky, tak roste potřeba léků i zdravotnických pomůcek. Já jsem rád, že s touto formou podpory začal právě region, ve kterém působím. Olomoucký kraj nám tak dává najevo, že jsme jeho plnohodnotnou součástí,“ doplnil koordinátor péče o válečné veterány pro Olomoucký kraj ČsOL Pavel Skácel.

Red. podle podkladů vedoucího projektu
Foto: P. Vyhnálková

Z OBSAHU

Gratulujeme jubilujícím 2-3

Z redakce časopisu Veterán míří upřímná gratulace k válečným veteránům, kteří v letošním roce slaví významné narozeniny. Přejeme jim hodně zdraví a všeho dobrého do dalších let.

Opustili nás 4

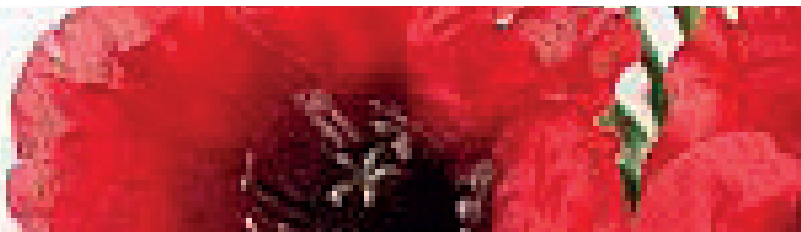
V uplynulých měsících jsme se navždy rozloučili s několika z našich sester a bratrů. Patří jim naše vzpomínka a hluboká úcta.

Aktivní veteráni 4

Zpráva ze schůze havířovské jednoty ČsOL obsahuje obdiv k jejím členům, činným ve vysokém věku, a současně výzvu pro mladou generaci.

GRATULUJEME

96

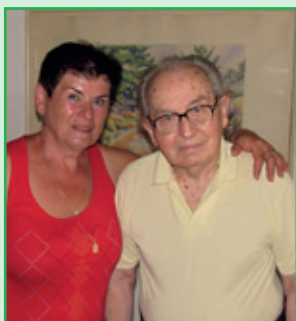
Miloslav Dočkal

V červnu oslavil 96. narozeniny dlouholetý člen ČsOL Olomouc, válečný veterán **npor. Mgr. Miloslav Dočkal**. Po gratulovat a předat dárky mu přišel **plk. Mgr. Pavel Skácel** a terénní pracovnice.

Miloslav Dočkal se narodil 24. června 1920 v Bělkovicích. V roce 1944 byli všichni mladí učitelé posláni na práce do Německa. Miloslav Dočkal poslal do Německa jen kufr a začal se ukrývat. Koncem roku se seznámil s partyzány **Tondou Knapkem** a **Mikuláškem**, které u svých rodičů ukrýval. Tak navázal spojení s brigádou partyzánů Jana Žižky. Zbraně získali od olomouckého advokáta Pospíšila.

Začátkem roku 1945 hnali Němci ruské zajatce přes Bělkovice a občané jim vařili polévky, 22 z nich se do Bělkovic vrátilo. Pro ně, s bratrem a kamarádem **Vackem**, kopali v lesích bunkry, a tak byla vytvořena pobočka brigády partyzánů Jana Žižky, která koordinovala veškeré protinacistické akce.

red. – podle podkladů vedoucího projektu

95

Jan Šindelář
Dodnes skromný válečný veterán

Desátník **Jan Šindelář** se v polovině května 2016 v Domově Matky Rosy v Rajhradě u Brna v pohodě dožil 95 let. Nechtěl žádné pocty ani oslavy, jen v kruhu rodiny zavzpomínal na životní pouť i válečnou cestu Evropou.

Nikdy se nesmířil se vznikem Protektorátu. Když byl totálně nasazen na práci do Německa, tak zběhl už po čtrnácti dnech. Cestou domů byl zajat, a proto souhlasil s prací na lodi, kde byl kuchařem. Loď najela u švédských břehů na plovoucí minu. Měl štěstí. Přežil! Trosečníkovi pomohl místní Švéd, schoval ho ve svém bytě, našel mu práci a hlavně – zavedl ho na anglický konzulát. Angličané mu však nevěřili, a tak mu nezbylo než pracovat 18 měsíců, aby měl naději, že se dostane do Londýna.

Vytrvalé úsilí bojovat proti nenáviděným okupantům mu nakonec vytožený let do Anglie v roce 1944 přineslo. Zde absolvoval protitankový výcvik s následným zařazením k dělostřelectvu. Přes Plzeň přišel domů do osvobozené vlasti. O válce povídat nechce. „Není to nic radostného,“ řekl.

Jeho strastiplná cesta však neskončila. Po válce byl tři roky živnostníkem a začalo zatýkání západních vojáků. Zase obul toulavé boty a utekl na západ. Zakrátko se vrátil pro bratra a byl zatčen. Za velezradu se dostal do vězení a do Jáchymova. Udělená milost, na žádost manželky od prezidenta Zápotockého, mu pomohla na svobodu. Pracoval v Brně ve slévárně Vaňkovka celých 22 let až do důchodu.

V rodných Vojkovicích žil 52 let. S manželkou vchoval tři děti a postavil tři domy, má radost z vnuků. K jeho životním jubileu mu popřáli příbuzní, pracovníci z Projektu péče o válečné veterány ČsOL i kolektiv domova, ve kterém dnes spokojeně žije. Tak ať mu slouží zdravíčko i do dalších let!

Text a foto: Jan Kux

95

Štěpánka Kaliková
Plánovaná oslava se nekonala.

Donedávna čiperná, usměvavá a velmi aktivní členka ČsOL, ČSBS a válečná veteránka **Štěpánka Kaliková** oslavila 2. června 2016 své 95. narozeniny doma v rodné obci Milostovice.

Válečné období prožila uprostřed beskydských hor na dnes již neexistující samotě Lhotská nad Horní Bečvou. Když v okolí začali operovat partyzáni z brigády Jana Žižky, byli častými hosty i na samotě. A v jejich stopách gestapo. Se svou tehdy dvouletou dcerou Věrou válečné útrapy na rozdíl od svého muže přežila.

Po válce pracovala v Opavě. Dnes se o paní Štěpánku starají dcery. Vzhledem ke zdravotnímu stavu jí v den jejich narozenin přišli domů popřát, předat dárky a kytici za ČSBS **Božena Mynářová** a za ČsOL terénní pracovník **Václav Krejčí**.

Text a foto: Václav Krejčí

JUBILUJÍCÍM

91

Viktor Ráža – Narozeniny oslavil jeden z „volyňské gardy“ ČSAS

V červenci se dožil 91 let příslušník 1. ČSAS **mjr. Viktor Ráža**. Narodil se 13. července 1925 v Ulbárově na Volyni. Chodil do české školy, vzdělání však nedokončil, protože přišla válka. Byl členem podzemní organizace Blaník. Po napadení Sovětského svazu Němci v roce 1944 vstoupil do Svobodovy armády, kde působil nejdříve jako samopalník, ale především v dělostřeleckých dílnách, kde měl za úkol sbírat a opravovat zbraně z bojiště. Získal ještě vojenský řidičský průkaz, takže zajišťoval i přesun. Prošel frontu od Przemysle a Krosna. Do bojů na Dukle se přímo nezapojoval, obešel ji přes Jasliska. Pokračoval s armádou přes Slovensko až do Čech.

Po válce se usadil na Moravě. Zatímco v mládí spolu s otcem a sourozenci hospodařil na 16 hektarech, v dospělosti vedl zemědělský podnik o výměře desítkrát větší. Na Moravu za ním přijela z Volyně i jeho rodina. Nyní žije mjr. Viktor Ráža ve Šternberku.

K jeho narozeninám mu posíláme srdečnou gratulaci.

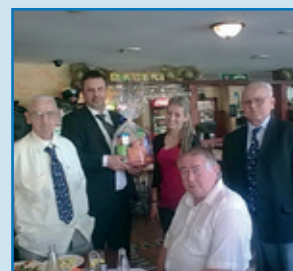
red. – podle podkladů vedoucího projektu

90

Oldřich Víta Přání k devadesátce

Válečný veterán por. v. v. Oldřich Víta oslavil 90. narozeniny. Jubilatovi v orlovské restauraci Alfredo přišli 11. května blahopřát předseda jednoty ČsOL Havířov bratr Eduard Panák, místopředseda ÚV ČSBS Miroslav Pešl, výkonný ředitel nemocnice v Bohumíně Ing. Kamil Mašík s asistentkou a další. Pestrá společnost pak byla příčinou, že se debatovalo o všem možném, a hlavně se vzpomínalo.

Oldřich Víta v mládí zažil polský a pak i německý zábor Slezska. Prošel pracovním táborem, aby nuceně oblékl uniformu wehrmachtu. Nakonec se mu ještě neplnoletému podařilo dostat do Československé armády. Konec války zažil jako řidič u Dunkerque.

Nyní žije v domě s pečovatelskou službou. Do dalších let mu přejeme hlavně hodně zdraví.

Text a foto: Václav Krejčí

90

Alois Jochymek

Dne 27. května se dožil 90 let válečný veterán **Alois Jochymek**. Jubileum oslavil v kruhu své rozvětvené rodiny v Mostech u Jablunkova.

Hrdý a skromný muž je bytostně spjat s těšínským Slezskem, obývaným početnou polskou národností menšinou. I pan Jochymek je polské národnosti. Jeho životní osud před vypuknutím 2. světové války poznamenala složitá mezinárodní situace. Od r. 1944, kdy byl ve Francii zatčen, bojoval jako příslušník polské osvobozené armády ve svazku se spojeneckými vojsky proti fašistickému Němce-

ku. Jako dělostřelec byl dekorován několika vyznamenáními za chrabrost a odvahu. Až do r. 1947 působil ve Velké Británii. Velením polské armády byl povýšen do hodnosti poručíka.

Jeho aktivní účast v protifašistickém boji byla ohodnocena velením Armády ČR. Byl uznán veteránem AČR, je členem

ČsOL i ČSBS. Žije v rodinném domě v Mostech u Jablunkova v péči synů Aloise a Josefa a snachy Ludmily.

Oslava jeho jubilea proběhla ve slavnostní i veselé náladě. Nechybělo ani sólo pro oslavence, který v rytmu valčíku i polky prokázal, že z tanečního umění mnoho nezapomněl.

V závěru poděkoval jubilat za dárky a pozdravení od velení armády i od válečných veteránů **Aloise Kadlubiece** a Jana Sikory z Písku u Jablunkova, kteří se s ohledem na svůj zdravotní stav nemohli dostavit. Do dalších let přejeme panu Jochymkovi sílu i optimismus a radost ze života.

Petr Radina

OPUSTILI NÁS

Odešla Hedvika Rivalová

Poznala nenávist, kterou dokáže jen člověk k člověku v dobách, kdy jeden má v ruce zbraň a druhý jen svou čest. Poznala žal a bezmoc, nenávist, hlad, mučení, trýzeň, bolest až do morku kostí, v níž vidí jako film svůj neodvratný konec. Poznala rasovou nesnášenlivost „nadlidí“ s lebkami na uniformách v koncentračním táboře. Bylo jí jen 17 let, když byla jen z kratochvíle mocných zatčena přímo na ulici a jen málo chybělo do nenávratna, když utekla z lágru hnána pudem sebezáchovy.

Československa. Po boku poručíka, který se stal jejím manželem. Praha ji okouzila, a když manžel složil justiční zkoušky, zůstala tam po jeho boku.

Janov u Lvova ji poté pronásledoval ve vzpomínkách celý život, byl za každou chmurou, která jí padla na mysl. Pak se po strastiplné cestě dostala k tetě. Ta ji ukrývala dlouhých 14 měsíců doma pod podlahou. Byla na svobodě? Byla bez rodičů. Čas plynul a Halič byla osvobozena Rudou armádou. Přidala se ke „svobodovcům“. Křehké děvče pomáhalo, kde se dalo. S armádou přišla až do

Pracovala jako úřednice a tlumočnice němčiny, polštiny a francouzštiny. Spolu s manželem působili v Praze, Olomouci a nakonec v Brně, kde zůstali natrvalo. Vychovali dceru a rodinný kruh potomků, který milovala, byl tou poslední spokojenou oázou na sklonku pohnutého života. Ve věku 91 let odešla útlá, tichá a statečná žena.

Jan Kux

Za Jánem Adamkou

Dne 13. července 2016 v Mostě náhle zemřel válečný veterán Ján Adamka.

Narodil se 18. září 1920 v obci Velké Hostie na Slovensku. V patnácti letech odešel ze Slovenska do Čech, po vzniku Slovenského štátu byl povolán do armády, narukoval v Trenčíně. 12. srpna 1944 přešel k partyzánům u Trenčianských Teplic. Nejprve byl u partyzánské brigády Jánošíkovy, později u partyzánské brigády Jana Žižky. V partyzánských jednotkách sloužil v polní službě od srpna 1944 do února 1945.

Ján Adamka v době služby ve slovenské armádě

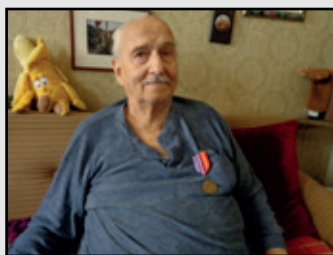
Jeho partyzánská činnost byla v roce 1947 oceněna udělením odznaku československého partyzána a v roce 1969 pamětní medailí za bojovou činnost ve Slovenském národním povstání. Posledních sedm let se o něho vzorně starala jeho manželka Helena Adamková.

Čest jeho památce. Jan Valíček

Činy psal válečné dějiny

První máj býval radostný, avšak letošní byl pro rodinu plukovníka ve výslužbě Jaroslava Buršíka dnem smutečním. Kniha Strípky z dějin finanční stráže v Lužických horách píše o statečnosti vojenských protagonistů podzimu 1938 na našich hranicích. Mezi nimi byl i teh-

dejší desátník Jaroslav Buršík, která bojoval s nacisty už v září 1938. Zažil tvrdé boje při ochranné hranice jako příslušník lito-

měřického 2. pěšího pluku, který byl přidělen ke Stráži obrany státu do Dolní Světlé. Následovala mobilizace, boje s henleinovci, ústup z pohraničí a ponížování českého obyvatelstva, které Němci vyháněli z rodných domovů. To vše si zapamatoval na celý život. I proto se záhy zapojil do boje proti nacistům nejen na našem území. V hnutí odboje bojoval na východní frontě až do konce války. Získal řadu bojových vyznamenání, ze

kterých si nejvíce vážil těch za statečnost v boji s nepřítelem. V čs. armádě sloužil až do odchodu do penze.

Dožil se věku 97 let. V jeho posledním dnu se s ním rozloučili i vojáci a čestná salva napověděla nejen přítomným, že si ho vážíme i dnes. Svými činy psal i on válečné dějiny.

Jan Kux

Aktivní veteráni

Dne 26. května se sešli na členské schůzi členové havířovské jednoty Československé obce legionářské. Na schůzi zhodnotili svou dosavadní činnost, upřesnili úkoly na další období a zvolili nový výbor.

Je potěšitelné, že na činnosti jednoty se aktivně dlouhodobě podílí i přes svůj vysoký věk (všichni mají více než 90 let) váleční

veteráni, zejména bratr **Jan Ihnatík** a bratr **Rudolf Adamus**. Schůze se také zúčastnili i další váleční veteráni **František Jurczek**, **Oldřich Vít** a **Vladislav Mikula**, který oslavil 93. narozeniny, a předseda jednoty bratr **Eduard Panák** mu předal dárkový balíček a popřál jménem všech členů hodně zdraví do dalších let. Věřme, že havířovská jednota ČsOL získá nové mladé členy, kteří budou pokračovat v započaté práci.

Text a foto: Jaroslav Juryšek

